

Nr 409.

Av herr **von Friesen**, *angående revision av gällande jaktlag, jaktstadga och fridlysningsbestämmelser, m. m.*

Senare tid, i synnerhet de sista tio åren, har att uppvisa en skrämmande tillbakagång hos vårt lands såväl matnyttiga vilda som rovfåglar. Tillgången på tjäder och orre har sjunkit katastrofalt; gräsänder och svensk hare hava avtagit betydligt; ormvråken och duvhöken förekomma endast sparsamt; bivråken, bruna kärrhöken och fiskgjusen äro numera fåtaliga; pilgrimsfalcken och gladan äro rariteter. Förr fanns det gott om vilt, såväl matnyttigt som rovfåglar; numera är det ont om båda slagen.

Orsakerna härtill äro många samverkande faktorer. För hård beskattning och ansvarslös avskjutning av det vilda; hänsynslösa jägare nedskjuta eller skadskjuta allt vilt, som kommer i deras väg; höga lockande priser på viltkött; goda jaktgevärd, dugliga jakthundar, utvecklad skjutkonst, ingen spar på krutet; samfärdsel, biltrafik, bebyggelse, telefon-, telegraf- och elektriska ledningstrådar, modern skogsskötsel och beteskultur; sjukdomar (coccidios, tularämi).

Jägare i allmänhet hysa en alltsedan äldre tider inrotad motvilja mot alla rovfåglar av vad slag de vara må, även mot t. ex. vråkar, glador och ugglor, ofta utan att känna till vare sig dessa fåglars biologi eller syftet med naturskyddet. Som exempel må nämnas den av nästan alla människor utan giltig anledning hatade, beskedliga och gemytliga kattugglan, som lever nära nog uteslutande av åkersorkar och råttor. Ett djurs nytta och skada få ej heller bedömas enbart från jaktsynpunkt; även skogsvårdares, trädgårdsskötares och lanbrukares åsikter måste få göra sig gällande. Naturskyddet vill också ha ett ord med i laget. Rovdjuren uppehålla i naturen en jämvikt och harmoni, som människan icke utan våda kan rubba. Rovdjuren fånga i första hand skadade, sjuka och klena djur, vilka ju äro lättast åtkomliga. Rovdjuren döda enligt naturens ordning i normala fall endast när hungern sätter åt dem. Förebråelser för rovlystnad, blodtörst och grymhet böra riktas mot människorna, icke mot rovdjuren.

Villebrådet saknar numera egentlig betydelse för vårt lands försörjning med födoämnen. Ur sportsynpunkt däremot är jakten högst värdefull. Viltvård skall utgöra en del av naturskyddet.

En revision av gällande jaktlag, jaktstadga och fridlysningsbestämmelser är av nöden. Intet djur bör få jagas under fortplantningstiden, på det att ungarna icke må svälta ihjäl.

Här nedan följer en sammanställning av nu gällande jakttider och fridlysningsbestämmelser samt förslag om vissa ändringar i dessa.

Djurslag	Nu gällande jakttid	Önskvärd jakttid
Älg, kronhjort, dovhjort.....	Se SFS nr 519/1943.	Lika
Rådjur.....	Do	1 okt.—30 nov.
Vildren	Fridlyst	Lika
Björn	Se SFS.	Do
Lo.....	1 dec.—31 jan.	1 dec.—31 jan., men fridlyst på kronoparkerna
Räv	Hela året	16 sept.—15 febr.
Fjällräv	Fridlyst	Lika
Mård	1 jan.—31 jan.	Do
Iller, hermelin, vessla	Hela året	1 nov.—15 febr.
Utter	Se SFS.	Lika
Grävling	Hela året	16 sept.—15 febr.
Ekorre	Se SFS.	Do
Hasselmus	Hela året	Fridlyses
Igelkott	Do	Do
Hare, tysk	Se SFS.	16 sept.—15 febr.
» svensk	Do	16 sept.—31 dec.
Vildkanin	Hela året	16 sept.—15 febr. Ungar böra få tagas och dödas under hela året
Bäver	Fridlyst	Lika
Tjäder, orre, järpe, ripa, rapphöns, vaktel, fasan	Se SFS.	Lika. Total fridlysning av tjäder och orre under fem år är dock önskvärd
Ringduva, blåduva	1 aug.—31 dec.	16 sept.—31 dec.
Gäss, änder, dykänder, skrakar, tordmule, grisslor	Se SFS.	Lika. Önskvärt är dock, att jakttiden för gräsandsläktet och brunand under tre år inskränkes till 16 sept.—15 nov.
Gravand	Fridlyst	Lika
Lommar, doppingar	Hela året	16 aug.—31 dec.
Svan, vit stork, svart stork, skärfläcka, ängsknarr, rördrum, lunnefågel, kungsfiskare, sommargyling, blåkråka, nötkråka, härfågel	Fridlysta	Lika
Morkulla	16 maj—31 maj, och 21 aug.—31 dec.	Endast 21 aug.—31 dec. Bör icke få skjutas under fortplantningstiden
Beckasiner	Se SFS.	Lika, men under tre år endast 16 sept.—15 nov.
Roskarl, strandskata, tofsvipa, ljungpipare, fjällpipare, strandpipare, storspov, småspov, alla snäppor, småsnäppor, simsnäppor, brushane	Do	Fridlyses

Djurslag	Nu gällande jakttid	Önskvärd jakttid
Rödspov, myrspov, trana, häger, vattenrall, sumphöna, rörhöna	1 sept.—28 febr.	Fridlysas. Häger bör dock få skjutas vid fiskodlingsdammar
Sothöna	Hela året	16 aug.—31 dec.
Skarv, måsar, trutar	Do	15 juli—31 mars
Kråka, råka, kaja, skata.....	Do	1 juli—31 mars. Ägg och ungar av kråka få tagas under hela året
Korp	Do	16 sept.—15 febr.
Nötskrika	Do	Do
Lavskrika	1 sept.—28 febr.	Do
Nattskärra, gök	Do	Fridlysas
Snöskata, sidensvans	Do	16 sept.—15 febr.
Gråsparv, pilfink	Hela året	1 aug.—31 mars
Örnar, glada, kärrhökar, stepphökar	Fridlysta	Lika
Duvhök, sparvhök	Hela året	16 sept.—15 febr.
Berguv	Se SFS.	Fridlyses
Alla andra dagrovfåglar och ugglor	1 sept.—28 febr.	Fridlysas
Alla andra fåglar	Do	Do

Dödande och fångande av däggdjur och fåglar med gift, saxar, lämmar och snaror bör vara helt förbjudet.

För jakt med drivande hund bör jaktområdet omfatta minst 150 hektar och ha en genomsnittlig bredd av minst 600 meter. Denna inskränkning bör dock ej gälla ö med endast en jakträttsinnehavare.

Var och en, som påträffar skadat villebråd, bör vara skyldig att omedelbart avliva djuret eller att snarast möjligt vidtaga åtgärder för dess avlivande även under fridlysningstid, varefter om möjligt djuret, t. ex. en älg, skall behandlas så, att köttet blir användbart till människoföda eller djuret i varje fall kommer till nytta. Sedan detta är gjort, skall polismyndigheten i orten ävensom jakträttsinnehavaren och jordägaren ofördröjligen underrättas därom. Den eller de, som omhändertagit djuret, bör erhålla skälig gottgörelse för sitt besvär. Om djuret anträffats under fridlysningstid, skall det säljas för kronans räkning.

Djurplågeri, speciellt vid älgjakt, bör motarbetas. Olycks- och vådaskott från vårdslösa jägare, likaledes speciellt vid älgjakt, varigenom hittills årligen såväl människor som husdjur sårats eller fått sätta till livet, böra förhindras. Fördenskull kan ifrågasättas, om icke kompetensprov böra åläggas varje jaktkortsinnehavare och varje person, som önskar erhålla jaktkort, såsom villkor för att utöva jakt efter älg och få använda långskjutande kulgevär, varvid provet bland annat borde avse gevärets handhavande. Ett dy-

likt prov skulle kunna avläggas vid någon av landets många skjutbanor och under kontroll av någon auktoriserad person. Minimiålder bör vara 18 år.

Helst borde förtäring av spritdrycker under jakt vara förbjuden. Enär emellertid sådant förbud svårligen kan genomföras, böra vid utövning av jakt tillämpas ungefär samma ansvarsbestämmelser som vid körning av automobil.

Önskvärt är också att få till stånd en noggrann och riktig inventering av viltstammen, av både matnyttigt villebråd och rovdjur, i olika delar av vårt land. Inventeringen måste vara fullt objektiv och utförd enligt på förhand bestämda, enhetliga normer.

Åberopande det anförda hemställes,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande genomförande av här ovan framlagda förslag.

Stockholm i januari 1944.

Bertil von Friesen.
